

euPASnewsletter

Brusel pripravuje kontroverznú revíziu tabakovej smernice

Brusel, jún 2013

Medzi návrhmi Európskej komisie sú väčšie obrazové zdravotné výstrahy na oboch stranách obalov cigariet, nevýrazné balenie cigariet a väčšia regulácia škodlivých, návykových a atraktívnych látok. Komisia tvrdí, že revíziou platnej smernice z roku 2001 sa snaží uľahčiť fungovanie vnútorného trhu v odvetví tabakových výrobkov pri súčasnom zabezpečení vysokej úrovne ochrany verejného zdravia.

Verejnú konzultáciu k danej revízii spustila Komisia koncom septembra 2010. Zainteresované strany v nej vyzvala, aby zaujali stanovisko k navrhnutým opatreniam zameraným na zvýšenie informovanosti o nebezpečenstve používania tabakových výrobkov, zvýšenie motivácie prestať fajčiť a odradenie ľudí od toho, aby vôbec s fajčením začali. Konzultácia v členských štátoch vyvolala veľký záujem. Komisia zaznamenala okolo 85-tisíc príspevkov, čo je historicky najvyšší počet. Zapájali sa najmä individuálni občania, výrobné odvetvie, mimovládne organizácie, vlády a verejné orgány. Komisia poukázala na výrazné rozdiely v príspevkoch. Kým zástancovia povinných zdravotných výstrah a generických obalov tvrdili, že uvedené opatrenia budú viesť k oslabeniu reklamného účinku, odporcovia poukázali na možné právne dôsledky a na to, že ľudia by aj tak neprestali fajčiť. Firmy zasa upozorňovali na to, že namiesto zavádzania generického balenia by vlády mali zavádzať osvedčené a účinné opatrenia obmedzujúce fajčenie mladistvých. Patria sem napríklad zákony zakazujúce predaj cigariet maloletým, vydávanie licencií na predaj tabakových výrobkov či komunikačné kampane. Regulácia zložiek a obmedzenie niektorých prísad by podľa viacerých príspevkov mohlo najmä mladých ľudí odradiť od toho, aby začali fajčiť. Odporcovia však poukázali na to, že by mohlo dôjsť k diskriminácii rôznych druhov a značiek tabaku.

Návrh revidovanej smernice Európska komisia zverejnila 19. decembra 2012, čím potvrdila zámer predložiť ho do konca roku 2012, aby sa ním stihlo zaoberať ešte súčasné zloženie Európskeho parlamentu. Nová legislatíva upravuje výrobu, prezentáciu a predaj tabakových výrobkov. Cigarety, rovnako ako tabak na šúľanie, by mali podľa nej obsahovať zdravotné varovania v podobe obrázku a textu, ktoré spolu zaberajú 75 % plochy prednej i zadnej strany balenia. Balenia cigariet by mali mať podľa nového návrhu povinne tvar hranola a obsahovať aspoň 20 cigariet. Tabak na šúľanie sa po novom nebude môcť predávať vo vrecúškach s hmotnosťou obsahu nižšou ako 40 g. Príchute tabaku, napríklad mentol a vanilka, už nebudú povolené. Dôjde k zákazu označenia ako „slim“ a „super slim“, ktoré Komisia považuje za zavádzajúce a marketingovo pôsobiace najmä pre mladé ženy. Aj v prípade takzvaných bezdymových tabakových výrobkov platia povinné zdravotné výstrahy a zákaz príchutí. Elektronické cigarety bude možné predávať len pod určitou prahovou hodnotou nikotínu so správne uvedenou zdravotnou výstrahou.

euPASnewsletter

Nie je však vylúčené, že Komisia v budúcnosti nezájde ešte ďalej. Namiesto ponechania povinných generických obalov (rovnaký jednofarebný obal pre všetky značky cigariet s nevýrazným názvom značky) výlučne na rozhodnutí členských štátov požaduje spravodajkyňa Európskeho parlamentu Lindy McAvanová z Veľkej Británie, aby v prípade cigariet a tabaku na šúľanie došlo štandardizácii aj zvyšku obalu nad rámec povinných veľkých zdravotných výstrah. Škatuľky cigariet by tak boli bez akéhokoľvek „brandingu“. Argumentuje tým, že sa tak maximalizuje vplyv zdravotných varovaní. Odvoláva sa pritom na dôkazy, podľa ktorých je štandardizované balenie efektívne na odrádzanie mladých ľudí od fajčenia.

Tento a ďalšie návrhy obsiahnuté v novej smernici však narazili na nesúhlas viacerých členských štátov vrátane Slovenskej republiky, ako aj zástupcov tabakových výrobcov a rôznych zainteresovaných organizácií. Odporcovia revízie smernice tvrdia, že odstránením značiek a dizajnu bude jediným rozhodovacím faktorom cena, čo zvýhodní dovoz z krajín s nízkymi nákladmi a povedie k strate pracovných miest v Európe. Výrobcovia „exkluzívnejších“ značiek zase tvrdia, že ľudia budú fajčiť menej kvalitné výrobky. Podľa mnohých zainteresovaných predstavuje nadmerná štandardizácia nielen zásah do konkurenčného prostredia a slobodnej voľby ponúkaného tovaru a služieb, ale otvára priestor pre ľahšie pašovanie tabaku a tabakových výrobkov.

Legislatívnym návrhom sa v súčasnosti zaoberá Rada a výbory Európskeho parlamentu, ktoré ho môžu pozmeniť. Nová smernica by mala byť prijatá najneskôr v roku 2014, účinnosť by mala nadobudnúť v rokoch 2015 až 2016.